

Stockholms kommun

info@arstagard.se

2023-03-03

1 (18)

Dnr. SI 2022:9721

# Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning av  
Årsta Gårds grundskola belägen i  
Stockholms kommun

## Inledning

---

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Årsta gårds grundskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

## Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

## Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier hos Årsta Gårds grundskola uppfylls i följande utsträckning:

### **Rektors ledarskap**

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn breddar skolans resultatuppföljning och fördjupar analysen av resultatet, samt använder det som kommer fram för att ta beslut om träffsäkra förbättringsåtgärder.

### **Undervisning**

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna tydliggör syftet med undervisningen för eleverna på en nivå som är konkret och som eleverna kan förstå.

#### **Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet**

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna planerar och genomför aktiviteter i syfte att eleverna ska få konkreta erfarenheter av närsamhällets arbetsliv.

#### **Bedömning och betyg**

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att den samverkan som sker kring bedömning och betygsättning gör att lärarna utvecklar sin bedömarkompetens.

#### **Huvudmannens styrning och stöd**

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen gör en självständig uppföljning och analys av verksamhetens kvalitet och förutsättningar för att kunna ta ställning till om syftet med utbildningen uppfylls.

#### **Uppföljning**

Huvudmannen ska senast den 23 februari 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. SI 2022:9721) i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömningar

---

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

### Rektors ledarskap

Författningsstöd

Utbildningens utformning och syfte: 1 kap. 4, 5, 9–10 §§ skollagen (2010:800).

Rektors pedagogiska ansvar och ansvar för inre organisation och för personalen: 2 kap. 9–10 och 34 §§ skollagen.

Systematiskt kvalitetsarbete enhetsnivå: 4 kap. 4–7 §§ skollagen.

Rektorns ansvar för att tillhandahålla flexibel, tidsenlig och tillgänglig utbildning: 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen.

Läroplan för grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2

Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3

Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

### Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

### Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn gör vissa bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls. Uppföljningen innefattar vissa delar av undervisningens genomförande, förutsättningar och elevernas progression, dock är analysen av de resultat som följs upp begränsad. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett sätt som skapar goda förutsättningar för en lärmiljö som är tillgänglig och anpassad för elevernas behov. Dock är flexibiliteten något begränsad. Rektorn följer även upp personalens kompetenser och att personalen får den kompetensutveckling som behövs.

## Motivering

### **Rektorn gör vissa uppföljningar och genomför förbättringsåtgärder, men analysen är begränsad**

Granskningen visar att rektorn gör vissa bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls, men analysen av skolans resultat är begränsad. Rektorns uppföljning utgår bland annat från trygghetsenkäter och en relativt översiktlig uppföljning av elevernas kunskapsresultat. Av intervjuer framgår att lärarna gör bedömningar av elevers progression utifrån deras individuella utvecklingsplan. Rektorn följer upp undervisningens genomförande och att den följer styrdokumentens krav genom dialoger med lärarna under möten, studiedagar och lärarkonferenser. Däremot har rektorn inte genomfört några lektionsobservationer i syfte att följa upp undervisnings kvalitet. Vidare framgår att rektorn följer upp förutsättningar som påverkar lärarnas möjligheter att skapa en god undervisning, exempelvis materiella resurser eller behov av omfördelning av personella resurser utifrån elevers eller elevgruppers behov.

Av granskningen framgår dock att rektorns analyser av skolans samlade resultat är begränsad. Rektorn beskriver i intervju att skolan i huvudsak gör analyser på individnivå, och inte på gruppnivå. Skolan har exempelvis inte gjort några fördjupade analyser av hur undervisningen i olika ämnen påverkar elevernas progression. Skolan prioriterar dock vikten av att förutsättningar som påverkar elevernas resultat ska användas systematiskt och kontinuerligt, såsom att det ska finnas god tillgång till olika hjälpmedel. Skolan organiserar visserligen utbildningen för att eleverna ska kunna nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, men utgångspunkten är i huvudsak individbaserad i förhållande till analyser på gruppnivå. Av intervjuer framgår att rektorn inte gör några analyser där variabler som exempelvis kön eller funktionsvariation tas i beaktande för att analysera hur det påverkar elevernas progression eller trygghetsresultat. I skolans inskickade dokumentation till Skolinspektionen är analysen av elevernas progression exempelvis begränsad till ett fåtal kommentarer och det finns inte några djupare förklaringar till elevernas olika progression relaterat till sådant som skolan kan påverka. Av flera intervjuer framgår dock att skolans prioriterade utomhuspedagogik resulterat i att fler elever blivit delaktiga på lektionerna, jämfört med tidigare. Av granskningen framgår vidare att rektorn regelbundet fattar beslut om att omfördela resurser efter behov under läsåret, utifrån den information som finns tillgänglig om elevernas behov.

Eftersom skolan har ett begränsat analysarbete så bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

**Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet, men flexibiliteten är något begränsad**

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett sätt som skapar goda förutsättningar för en lärmiljö som är tillgänglig och anpassad för elevernas behov, men flexibiliteten är något begränsad. Av flera intervjuer och i lektionsobservationer framgår att skolan har en pedagogiskt och socialt tillgänglig lärmiljö. Lärare och elevassistenter använder lärverktyg och hjälpmedel kontinuerligt och medvetet i undervisningen och i kommunikationen med eleverna. Skolan organiserar för att klasserna på skolan ska utgå från elevernas sociala behov, exempelvis genom anpassningar i sammansättningen av elevgrupperna. Skolan ska utveckla personalens kompetens för hur lärmiljön kan bli mer tillgänglig med hjälp av digitala hjälpmedel och rektorn anger i intervju att skolan under vårterminen 2023 kommer att hämta stöd från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) i det arbetet. Beträffande den fysiska lärmiljön framkommer i intervjuer att vissa lokaler som används för undervisningen har en del fysiska begränsningar. Rektorn berättar i intervju att det pågår en dialog med huvudmannen om hur lokalerna kan anpassas eftersom huvudbyggnaden bedöms ha ett högt kulturhistoriskt värde, och att det därmed föreligger vissa hinder för vad som är möjligt att göra utifrån grundsärskolans behov. Av intervjuer framgår vidare att det är möjligt för elever att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden. Vid tidpunkten för granskningen framkommer dock att det är flera elever på skolan som kan läsa ämnen istället för ämnesområden i högre omfattning än vad som görs. Lärarna får stöd från skolans specialpedagog för att på olika sätt bättre kunna möta elevers olika behov, däribland de elever som behöver fler utmaningar. Skolan har en planering för att organisera för elever att kunna läsa ämnen i högre utsträckning till kommande läsår. Trots att det finns en planering, framgår i intervjuer att schematekniska svårigheter och lärares kompetens utgör eventuella hinder för flexibiliteten i utbildningen.

Av granskningen framgår vidare att rektorn följer upp lärares och elevassistenters kompetenser, och tillser att personalen får kompetensutveckling utifrån behoven som finns på skolan. De flesta lärare på skolan är behöriga och bland elevassistenterna finns både pedagogiskt och medicinskt utbildad personal, med syfte att möta elevernas behov. Skolan arbetar kontinuerligt med lågaffektivt bemötande gentemot eleverna, och rektorn har ordnat föreläsningar för hur samtlig personal kan arbeta på det sättet. Likaså arbetar skolan med att utveckla kunskap inom alternativ och

kompletterande kommunikation (AKK), och tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) där personal får adekvat utbildning. Av intervjuer framgår att dialogen mellan personalen och rektorn är god vad gäller kurser eller utbildningar som personalen vill gå under arbetstid för att möta skolans behov. Det finns olika mötesforum på skolan där personalen kan delge varandra och utvärdera genomförda utbildningar, exempelvis under arbetsplatsförlagda träffar (APT), klassmöten och fritidsmöten. På dessa möten tydliggörs även skolans rutiner och arbetssätt.

## Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn breddar skolans resultatuppföljning och fördjupar analysen av resultatet, samt använder det som kommer fram för att ta beslut om träffsäkra förbättringsåtgärder.

Granskningen visar att rektorns uppföljning och analys av skolans resultat är begränsad vilket gör det svårare för rektorn att bedöma om syftet med utbildningen uppfylls samt att ta beslut om träffsäkra förbättringsåtgärder.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn breddar och fördjupar sin analys samt strävar efter att den ska baseras på en bred uppföljning av elevernas progression, undervisningens genomförande och förutsättningar. Frågor som rektorn kan ställa i sin analys är till exempel: Varför ser måluppfyllelsen i förhållande till läroplansmålen i grundsärskolan ut som den gör? Vilka förklaringar finns till de trygghetsresultat skolan har? Är den undervisning som skolan ger anpassad så att eleverna når så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar? Finns det bristande tilltro till elevernas förmåga utifrån deras funktionsnedsättning? Har lärare och elevassistenter den kompetens som krävs? Analysen ska syfta till att identifiera skillnader, mönster och variationer i olika resultat samt söka bakomliggande faktorer till resultaten i relation till undervisningens genomförande och förutsättningar. Med utgångspunkt i analysen kan rektorn fatta beslut om behovsanpassade och träffsäkra förbättringsåtgärder för skolans verksamhet. Rektorn behöver i sin planering beakta vilka olika alternativ som bäst gynnar elevernas utveckling, exempelvis i syfte att möjliggöra för flexibilitet i utbildningen.

## Undervisning

### Författningsstöd

Utbildningens syfte: 1 kap. 4 § skollagen.

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen.

Grundsärskolans utformning och syfte: 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

Strukturerad undervisning: 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

## Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

## Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att eleverna får en undervisning som är varierad och anpassad efter elevernas förutsättningar och behov. Undervisningen är utformad för att stimulera elevernas lärande på en lämplig nivå och bidra till deras progression. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd och lärarna använder individanpassade hjälpmedel i undervisningen. Undervisningen är i huvudsak strukturerad och följer en struktur som är bekant för eleverna, med utgångspunkt i styrdokumentet. Däremot är det något otydligt hur syftet med undervisningen når fram till alla elever.

## Motivering

### **Undervisningen är varierad och stimulerande och eleverna ges ett aktivt lärarstöd**

Granskningen visar att undervisning på skolan är varierad och anpassad efter elevernas förutsättningar och behov. Av lektionsobservationer framgår att lärarna varierar undervisningen och har en balans mellan olika moment i undervisningen. Lärarna har samtidigt en individuellt anpassad undervisning där elever kan arbeta enskilt med stöd av elevassistent vid behov. Lärarna beskriver i intervju att undervisningen präglas av välkända arbetsuppgifter för eleverna och att nya mer utmanande uppgifter introduceras för elever i lugn takt eller med små justeringar. Vidare beskrivs att elever kan göra liknande uppgifter flera gånger, men på olika sätt, exempelvis genom att elever tecknar, använder bilder eller läser. Lärarna använder bland annat tal, tecken och sång i undervisningen för att eleverna ska hitta motivation

och lust att lära. Vidare framkommer att undervisningen i vissa avseenden kan vara svår att anpassa efter den kunskapsnivå där eleverna faktiskt befinner sig. Lärarna får ibland pröva sig fram för att hitta rätt nivå för enskilda elever, och vid en del genomgångar är lärarna medvetna om att en del begrepp kan vara för svåra för en del elever att förstå, samtidigt som en del elever behöver fördjupade kunskaper inom olika ämnen.

Av granskningen framgår vidare att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att lärarna använder olika hjälpmedel. Flera elever har individuellt anpassade scheman och lärarna beskriver i intervju att uppgifter planeras för att möta eleverna på deras nivå, och att vissa genomgångar kan behöva förtydligas för att alla elever ska förstå. Lärare och elevassistenter använder olika hjälpmedel för att skapa goda förutsättningar för elevers lärande. I både intervjuer och lektionsobservationer framkommer att lärarna använder olika hjälpmedel utifrån elevernas individuella behov, exempelvis "pekprat", bildstöd, tidshjälpmedel och TAKK.

**Undervisningen har i huvudsak en tydlig struktur, men syftet presenteras inte på ett tydligt sätt**

Granskningen visar att undervisningen följer en struktur som är bekant för eleverna, däremot råder det en variation i hur tydligt lärarna förmedlar syftet med undervisningen till eleverna. Det råder även en variation i hur lektionerna följer ett logiskt och sammanhängande flöde. Skoldagarna inleds på samma sätt varje dag, med samling och upptakt och genomgång av dagens schema. Av lektionsobservationer framgår att starten på skoldagen innefattar tydliga steg för vad som ska hända under dagen. Däremot framgår av lektionsobservationer att övergångarna, från exempelvis samling till lektion, samt lektionernas avslut är något otydligt. En del lärare har tydliga inledningar där syftet med lektionen presenteras för eleverna, medan andra lärare har en mindre tydlig inledning och avslutning på lektioner. Lärarna beskriver i intervju att de tydliggör syftet för eleverna på olika sätt, dock beskriver de främst moment av repetition eller att återblicka med eleverna kring vad de lärt sig, snarare än att presentera syftet med undervisningen. Vidare beskrivs att lärarna skriver upp elevernas mål i de individuella utvecklingsplanerna (IUP). Det framgår även att skolans förstelärare planerar pedagogiska träffar där det sker ett kollegialt lärande om hur syftet med undervisningen kan tydliggöras för elevassistenterna. Av flera intervjuer beskrivs att elevassistenter vanligen får information om lärarens planerade uppgifter på morgonen, samtidigt som eleverna får det, vilket kan försvåra för lärarna att säkerställa att alla elever förstår syftet med lektionsinnehåll.

Av granskningen framgår vidare att lärarna skapar möjligheter för individanpassningar för varje enskild elev samt vissa möjligheter för elever att samarbeta och lära

tillsammans med andra. Eleverna har individanpassade scheman och av intervjuer framgår att det finns flera sammanhang under skoldagen där lärarna organiserar för att eleverna ska få lära tillsammans med andra elever. Det kan exempelvis vara vid måltidssituationer, utflykter och vid olika aktiviteter som skolan ordnar. Av lektionsobservationer framgår dock att diskussioner i storgrupp förekommer, men eleverna arbetar främst med en elevassistent eller löser uppgifter med lärarens hjälp, snarare än att arbeta tillsammans med andra elever i par eller grupp. Vidare framgår att lärarna är medvetna om elevers olika behov av kommunikationsverktyg för att kommunicera med varandra, och underlättar för eleverna med exempelvis "pekpratskartor".

## Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna tydliggör syftet med undervisningen för eleverna på en nivå som är konkret och som eleverna kan förstå.

Granskningen visar att det råder en variation bland lärarna i hur tydligt syftet med undervisningen och olika arbetsmoment presenteras för eleverna, vilket kan göra det svårare för eleverna att förstå syftet med undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna går igenom och tydliggör, på ett för elevgruppen anpassat sätt, vilka arbetsuppgifter och moment som lektionen ska innehålla och vilket syfte läraren har med lektionen för att skapa överblick och sammanhang för eleverna. Skolans påbörjade arbete med att tydliggöra syftet med undervisningen för elevassistenterna är ett led i att säkerställa att alla elever får syftet förklarat för sig på en nivå som eleverna kan förstå. Skolan kan exempelvis bredda det arbetet till att också inkludera ett vidare kollegialt arbete kring att tydliggöra syftet med undervisningen för eleverna.

## Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

### Författningsstöd

Utbildningens utformning och syfte samt hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4–5 och 10 §§ skollagen.

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen.

Trygghet och målinriktat arbete mot kränkande behandling: 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ skollagen.

Grundsärskolans syfte: 11 kap. 2 § skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8

Rektorns ansvar.

## Skolinspektionens bedömning

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

## Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att eleverna får ta del av flera aktiviteter i närsamhället i form av utflykter och studiebesök. Skolan har dock ingen tydlig och övergripande planering för hur eleverna förbereds för ett aktivt deltagande i samhällslivet, exempelvis med koppling till arbetslivet. Skolan bedriver däremot ett aktivt arbete med att skapa social gemenskap och trygghet på skolan. Arbetet består av såväl främjande som förebyggande insatser.

## Motivering

### **Skolan skapar flera förutsättningar för eleverna till att aktivt delta i samhällslivet, men arbetet bedrivs endast till viss del på ett planerat sätt**

Granskningen visar att skolan till viss del har ett planerat arbete för att ge eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet. Skolan genomför visserligen en hel del aktiviteter och utflykter vilket ger eleverna flera erfarenheter inför deras framtida liv, men aktiviteterna är inte planerade med en tydlig koppling till närsamhällets arbetsliv. Av intervjuer framgår att skolan inte arbetar med en övergripande och långsiktig planering för att ge eleverna konkreta erfarenheter inför det framtida livet. Rektorn och klasslärare bistår exempelvis elever och vårdnadshavare med information och vägledning inför elevers gymnasieval i årkurs nio. Det framgår dock inte att skolan har någon uttalad strategi för att förbereda eleverna inför framtida yrkesval under

grundskolans tidigare år. Vidare framgår att elevernas studie- och yrkesvägledning inte genomförs på ett strukturerat sätt i grundsärskolans tidigare årskurser.

Av granskningen framgår vidare att skolan till viss del arbetar för att utveckla elevernas digitala kompetens. Av flera intervjuer framgår till exempel att lärarna förbereder eleverna för framtiden genom att samtala om normer och källkritik på nätet. Däremot så finns det inget tydligt strukturerat arbetssätt för att utveckla elevernas vardagliga digitala kompetens inför framtiden, exempelvis att utföra ärenden av olika slag. Av granskningen framgår även att lärarna samtalar med eleverna om sexualitet, samtycke och relationer och skolan har ett samarbete med ungdomsmottagningen som besöks årligen. I det arbetet finns även ett jämställdhetsperspektiv och eleverna diskuterar ofta den frågan under elevrådsmöten. Skolan har omarbetat en del könsstereotypa texter i vissa sånger som används på skolan, för att eleverna inte ska begränsas utifrån föreställningar om manligt och kvinnligt.

Eftersom skolan endast delvis har ett planerat arbete inom detta område så bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

### **Skolan arbetar aktivt med att skapa trygghet i sociala sammanhang**

Granskningen visar att det pågår ett aktivt arbete på skolan med att skapa trygghet för eleverna på skolan, där eleverna får delta i sociala sammanhang utanför den egna undervisningsgruppen. Skolan har flera gemensamma aktiviteter under årets högtider och skolan arrangerar fester och andra aktiviteter som ger eleverna tillfällen att möta andra elever utanför den egna undervisningsgruppen. Av intervjuer framgår att det gäller både andra elever på grundsärskolan, och elever som går på Årsta gårds gymnasiesärskola. Personalen arrangerar även möten mellan elever på grundsärskolan och gymnasiesärskolan när eleverna fungerar bra tillsammans. Det finns dock inget etablerat arbete för att eleverna på grundsärskolan ska få träffa elever som går på någon annan skola, exempelvis en grundskola.

Granskningen visar vidare att skolan bedriver ett främjande och förebyggande trygghetsarbete, utifrån personalens kännedom om elevernas upplevelse av trygghet på skolan. Skolan genomför trygghetsenkäter som både elever och vårdnadshavare svarar på. Olika funktioner i elevhälsan tar även reda på elevers trygghet, exempelvis vid besök hos skolsköterskan eller genom observationer av elever i klassrum. Av intervjuer framgår att skolan arbetar kontinuerligt för att ta reda på elevernas trygghet genom dagliga samtal och avstämningar i kollegiet och i nära kommunikation med vårdnadshavare, vilket ger personalen god kännedom om enskilda elevers behov.

Lärarna deltar på elevhälsans möten minst en gång per termin, då alla elevers behov går igenom. Skolan har en uttalad strategi att bemöta eleverna lågaffektivt och arbetar med främjande utbildningstillfällen för att personalen ska få verktyg att hantera situationer där de möter elever som är i affekt. Av intervjuer framgår att skolan gör risk- och konsekvensanalyser inför utflykter med elever utanför skolområdet.

## Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna planerar och genomför aktiviteter i syfte att eleverna ska få konkreta erfarenheter av närsamhällets arbetsliv.

Granskningen visar att det pågår ett arbete för att eleverna ska ges erfarenheter av det närliggande samhället, men att det saknas en övergripande och långsiktig planering för detta arbete med fokus på att eleverna ska få konkreta erfarenheter av närsamhällets arbetsliv.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärare och med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning kartlägger behoven och planerar för att eleverna ges en utbildning som ger förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet. Detta så att eleverna i grundskolan får goda möjligheter att under hela sin skolgång få konkreta erfarenheter av samhällets yrkesliv, men även insikt i närsamhällets föreningsliv och kulturutbud. Huvudmannen behöver även bistå rektorn med rätt förutsättningar för att kunna genomföra arbetet.

## Bedömning och betyg

### Författningsstöd

Likvärdig utbildning och rektors ansvar: 1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§ skollagen.

Elevens utveckling mot målen och arbete med extra anpassningar och särskilt stöd: 3 kap. 3, 5 och 7 §§ skollagen.

Grundskolans utformning och syfte: 11 kap. 2, 3, 5 och 11 skollagen.

Utvecklingssamtal och individuell studieplan: 11 kap. 15–16 a §§ skollagen.

Betygssättning: 11 kap. 17, 19–23 §§ skollagen.

Bedömningsstöd: 10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

## Skolinspektionens bedömning

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

## Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling och återkopplar regelbundet och konkret till eleverna på ett anpassat sätt. Det sker en viss samverkan kring bedömning på skolan men lärarna har inte tillräckligt med avsatt tid för diskussioner som syftar till att utveckla bedömarkompetensen i förhållande till de nationella styrdokumentet.

## Motivering

### **Lärarna bedömer och återkopplar elevernas kunskapsutveckling samt anpassar sin undervisning därefter**

Granskningen visar att lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling och återkopplar kontinuerligt till eleverna. Av intervjuer framkommer att lärarna ger eleverna daglig återkoppling, exempelvis i kontaktböcker där elevers lärande framgår genom bland annat foton och korta texter. Vidare beskrivs att elevernas individuella utvecklingsplan (IUP) är utgångspunkten för lärarna när de bedömer elevernas progression, och som återkopplas till elever och vårdnadshavare vid utvecklingssamtal. Vid klassmöten som genomförs en till två gånger i månaden stämmer lärare och elevassistenter av varje elevs utveckling och vad som eventuellt behöver utvecklas. Lärarna gör anpassningar i undervisningen utifrån den fortlöpande bedömningen av elevernas kunskaper. Det kan exempelvis innebära att lärarna utmanar eleverna med nya och mer utmanande uppgifter. Lärarnas bedömningar utgör även underlag för om elever eventuellt ska läsa ämnen istället för ämnesområden. Vid lärarnas möten med elevhälsan följs varje elevs kunskapsutveckling upp, vilket utgör en grund för vidare anpassningar för enskilda elever.

### **Lärarna har begränsade möjligheter till samverkan som syftar till att utveckla bedömarkompetensen**

Granskningen visar att lärarna har begränsade möjligheter att samverka kring bedömningsfrågor med syfte att utveckla en gemensam förståelse för kriterierna för bedömning och kvaliteterna i elevernas prestationer. Av intervjuer framgår att samtliga lärare samverkar med varandra efter behov och då jämför bedömningar, samt att klasslärare och ämneslärare inför bedömning har tid avsatt med varandra för

att diskutera bedömning. Dock uppger lärare i intervju att det är svårt att bedöma vad en elev kan eller om en elev har förstått eftersom måluppfyllelsen till stor del handlar om elevers deltagande. Skolan har visserligen vissa tillfällen för lärarna att diskutera sin bedömning, i synnerhet inför terminsslut, men skolan saknar specifika tillfällen där samtliga lärare får tillfälle att kontinuerligt utveckla sin bedömarkompetens med utgångspunkt i styrdokumentet. Rektorn anger även i intervju att lärarna har olika kompetens och perspektiv beträffande bedömning.

## Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att den samverkan som sker kring bedömning och betygsättning gör att lärarna utvecklar sin bedömarkompetens.

Granskningen visar att det finns vissa möjligheter för lärarna att samverka kring bedömning och betygsättning, men att det inte finns tillräckligt med specifika tillfällen där samtliga lärare får tillfälle att kontinuerligt utveckla sin bedömarkompetens med utgångspunkt i styrdokumentet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn undersöker hur lärarnas bedömningsarbete fungerar i praktiken, med fokus på elevernas progression. Därefter kan förslagsvis prioriteringen vara att få till en samverkan där fokus ligger på styrdokument, värdeord och kriterier för bedömning av kunskaper så att lärarna får möjlighet att utveckla sin bedömarkompetens och erhålla samsyn kring kursplanernas innebörd. Lärarna behöver i samverkan med andra få diskutera hur de allsidigt kan bedöma elevernas kunskaper vid omdömen, och hur de bör göra för att utforma ändamålsenliga bedömningssituationer. Lärarna behöver också lyfta bedömningsfrågor som syftar till hur de i bedömningssituationerna kan göra för att motverka funktionsnedsättningens konsekvenser, exempelvis om det finns bedömningssituationer som missgynnar elever utifrån deras olika förmågor.

## Huvudmannens styrning och stöd

### Författningsstöd

Huvudmannens ansvar att för en likvärdig utbildning som uppfyller syftet och tar hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a §§ skollagen.

Kompetens för rektor, lärare och elevhälsa: 2 kap. 11–13, 18, 25 och 29 §§ skollagen (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Ansvar för kompetensutveckling, flexibilitet, lokaler och utrustning: 2 kap. 34–36 §§, 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Systematiskt kvalitetsarbete huvudmannanivå: 4 kap. 3 och 8 §§ skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

### Skolinspektionens bedömning

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

### Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen i begränsad utsträckning gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och förutsättningar för att kunna ta ställning till om syftet med utbildningen uppfylls.

Huvudmannen styr till viss del i riktning mot likvärdighet för att skapa systematik och långsiktighet i arbetet, till exempel när det gäller skolans lokaler. Huvudmannens stöd till rektor utgår i liten omfattning från huvudmannens kännedom om skolenheten.

Huvudmannen ger därmed inte ett anpassat stöd till rektor som underlättar samverkan mellan skolformer och gynnar kontakten med omgivande samhälle.

### Motivering

#### **Huvudmannen gör endast i viss utsträckning självständiga bedömningar av skolans kvalitet**

Granskningen visar att huvudmannen i begränsad utsträckning gör en självständig bedömning av verksamhetens kvalitet och förutsättningar, för att kunna bedöma om syftet med utbildningen uppfylls. Av intervjuer framgår att huvudmannen har kontinuerliga avstämningar med rektor och tar del av bland annat kunskaps- och trygghetsresultat. Huvudmannen tar även del av skolan verksamhetsberättelse där skolans där olika resultat sammanställs. Däremot gör huvudmannen inga självständiga

uppföljningar och analyser av de resultat som skolan presenterar, utan stödjer sig främst på rektorns bedömningar. Representanterna för huvudmannen beskriver i intervju att huvudmannen har för avsikt att fördjupa sig i skolans framgångsfaktorer under vårterminen 2023. Vidare framgår att huvudmannen prioriterar att personalen har den kompetens som krävs för att ge eleverna en god undervisning, även om skolans höga bemanning är en ekonomisk utmaning för skolan. Trots det vill huvudmannen fortsatt skapa förutsättningar för att behålla personaltätheten på skolan. Vidare framgår att huvudmannen har gjort en översyn av lärarnas kompetens och att nya lärare som anställs ska ha formell kompetens. Huvudmannen har även påbörjat en översyn av skolans lokaler i syfte att de ska vara tillgänglighetsanpassade utifrån målgruppens behov. Representanter för huvudmannen uppger i intervju att beslut om större ombyggnationer för att göra lokalerna mer ändamålsenliga behöver förarbetas eftersom det påverkar verksamheten under en lång period. Vidare framkommer att huvudmannen ser över eventuella behov av ändamålsenliga lärverktyg i dialog med personal i verksamheten.

#### **Huvudmannens stöd till rektorn utgår inte från en god kännedom om skolenheten**

Granskningen visar att huvudmannen inte ger rektorn ett behovsanpassat stöd som utgår från huvudmannens kännedom om skolenheten. Representanterna för huvudmannen beskriver i intervju att rektorn tillträdde innevarande läsår och att arbetet med att tydliggöra roller och förväntningar har varit i fokus under rektorns inledande tid. Likaså är tillförordnad verksamhetschef och flera representanter för huvudmannen nya i sina funktioner för innevarande läsår. Vidare framgår att huvudmannen ännu inte har utvärderat vilket stöd som rektorn eventuellt behöver. Av granskningen framgår också att huvudmannen inte bedriver något arbete för att långsiktigt gynna skolenhetens kontakter med andra skolenheter eller med omgivande samhälle.

#### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen gör en självständig uppföljning och analys av verksamhetens kvalitet och förutsättningar för att kunna ta ställning till om syftet med utbildningen uppfylls.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannens uppföljning av verksamhetens förutsättningar och kvalitet är begränsad och att huvudmannen inte heller gör några självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Därtill ger huvudmannen inte

något behovanpassat stöd till rektorn eller underlättar samverkan med andra skolenheter eller gynnar kontakter med omgivande samhälle.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen gör en självständig uppföljning och analys av verksamhetens kvalitet och förutsättningar för att avgöra om syftet med utbildningen uppfylls. När huvudmannen skaffat sig en god kännedom om verksamheten kan huvudmannen också ge ett behovsanpassat stöd till rektorn vad gäller ledning och utveckling av utbildningen som inte enbart baserar sig på vad rektorn förmedlar till huvudmannen. I detta ingår att huvudmannen också underlättar samverkan med andra skolenheter och gynnar kontakter med omgivande samhälle.

Huvudmannen behöver ha ett långsiktigt och systematiskt arbete för att se till att nödvändiga resurser finns i form av lokaler, kompetens och utrustning/verktyg samt att resurserna organiseras och används på sådant sätt det gynnar en hög måluppfyllelse och att eleverna efter fullgjord skolgång getts förutsättningar för aktivt deltagande i fortsatt utbildning och samhällsliv. Huvudmannen behöver även ge stöd till rektorn i arbetet med utvecklingsområdet kring social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet.

#### **På Skolinspektionens vägnar**

Ylva Tillquist  
Beslutsfattare

Utredare John Haeberle varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredare Sara Lidegran medverkat.

## Bilaga 1: Underlag

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En digital intervju med representanter för huvudmannen
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

### Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:  
[www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)

## Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

---

Årsta Gårds grundskola är en skola för årskurserna 1-9. Huvudman för skolan är Stiftelsen Årsta Gårds. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 31 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 17-18 januari 2023. Digital intervju med representanter för huvudmannen genomfördes 25 januari 2023. Besöket och intervjuerna genomfördes av John Haeberle och Sara Lidegran.